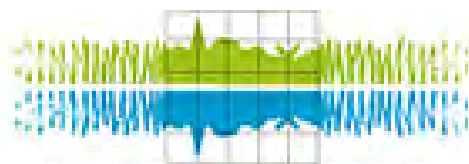

Bomenroute van Veldhuizenbos

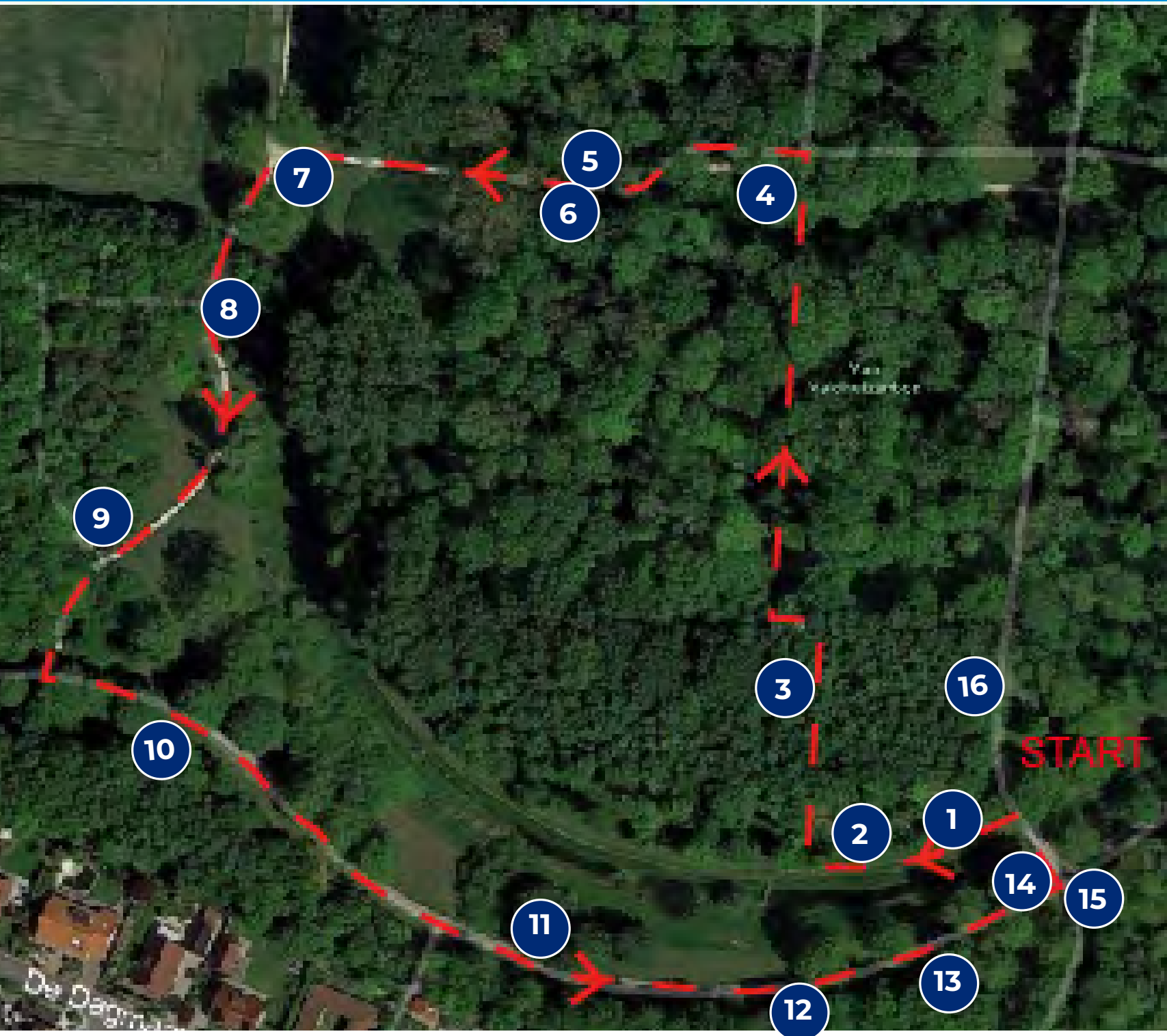

Het van Veldhuizenbos is een echt bos. Statisch en rustig. Met veel wandel- en fietspaden, andere voorzieningen zijn er niet. Een lapje natuur in het hart van Dronten. Mensen laten er de hond uit, af en toe een schoolklas die een picknick houdt. Wat spelende kinderen, verder is het er rustig. Er staan allerlei bomen, van nog jong tot bijna volgroeid. Tijd voor een route langs de verschillende soorten bomen. Wandel door het bos en kom van alles te weten over de bomen waar je langs komt.

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Bomen in het van Veldhuizenbos

Klik op de nummers op deze kaart om meer te weten te komen over de bomen die je tegenkomt op deze wandeling.

Je kunt steeds weer snel terug naar de kaart via de knop 'kaart' op elke bladzijde.

Op de laatste bladzijden staan nog wat leuke opdrachten voor in het bos.

Zoete kers

- 1 De stamvader van onze fruitboom de kers is de wilde zoete kers. Deze bomen die in onze loofbossen groeien, vallen vanaf half april en begin mei op door de mooie witte bloesem.

in de herfst te zien zijn, hebben de duidelijke vorm van kleine kersen en zijn rood tot paarszwart. Maar ze zijn lang zo lekker niet als de gekweekte kersen.

De zoete kers kan in het wild een grote boom of struik worden. De groene bladeren zijn ovaal (6 - 15 cm lang) met in de herfst een geelrode kleur.

[kaart](#)

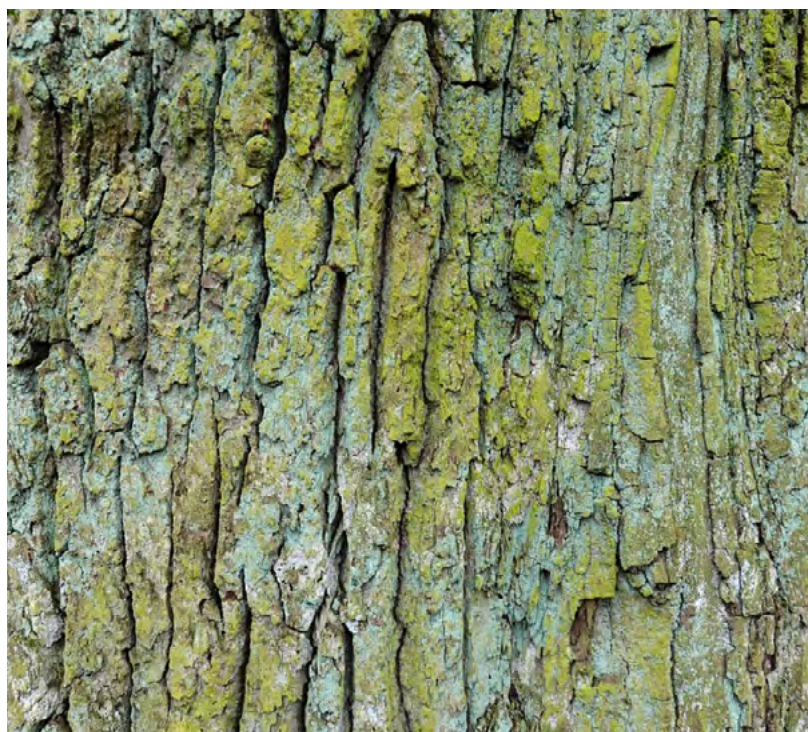
Zomereik

2 De bladeren van de eik hebben een gelobde bladrand en zijn bovenin breder dan vlakbij het steeltje. Naast dit steeltje zitten nog 2 lobben, het lijken wel oorlellen.

Het blad van de eik verteert heel moeilijk, je vindt daarom vaak een dikke laag afgevallen bladeren onder de boom.

Zomereiken kunnen heel oud worden, wel meer dan 1500 jaar. De boom heeft een brede kroon met een aantal grote dwarse takken. Dit geeft de boom een grillig uiterlijk, wat vooral opvalt als de boom helemaal vrij staat. De schors heeft lange, diepe groeven.

kaart

Zomer- of wintereik?

In Nederland heb je zomer- en wintereiken. Bij wintereiken blijven de verdorde bladeren in de winter aan de takken hangen, vandaar de naam.

Verder is het steeltje aan het blad bij de wintereik langer dan het steeltje van de zomereik.

Een handig ezelsbruggetje:

in de zomer draag je een **KORTE** broek :
het blad van een zomereik heeft een KORT steeltje.

Maar om het ingewikkeld te maken: het hoedje van de eikels van de zomereik staan op een steeltje, de hoedjes van de wintervariant hebben geen of een zeer kort steeltje.

Al met al reden genoeg om bij een volgende boswandeling niet te denken 'daar staat een eik' .

Maar te onderzoeken of het om een zomereik of om de wintereditie gaat.

Overigens komen er in Nederland meer zomereiken dan wintereiken voor.

Eikels

Eikels zijn heel voedzaam en zijn dus een belangrijke voedselbron. Wilde zwijnen (niet in Flevoland), veldmuizen, bosmuizen, rosse woelmuizen, herten, reeën, gaaien en eekhoorns zijn er gek op. Vooral op de rijpe, bruine eikels. Eekhoorns kunnen flink ziek worden als ze de onrijpe, groene eikels hebben gegeten.

Ook veel insecten zijn dol op eikels. De eikelboorder, een keversoort, slurpt met zijn lange snuit niet alleen graag de vetten uit de eikel, maar legt er na de maaltijd ook een eitje in, waarna de eikel een kraamkamer wordt.

Balsem populier

3 Deze snelgroeïende populier heeft opvallend grote, spitse harsige knoppen. Bij het uitlopen verspreiden alle balsempopulieren een kenmerkende, zoetige balsemgeur. Het blad is groot en de kleur van boven en onderzijde verschilt als dag en nacht.

De boom bloeit met katjes, die al eerder dan de bladeren verschijnen. De mannelijke katjes zijn vaak rood. De vrouwelijke katjes blijven tot in mei of juni hangen. Dan komt het zaad vrij, dat door het pluis ver op de wind meewaait.

Wees eens een half minuutje helemaal stil. Hoor je het geluid wat de blaadjes van deze boom maken? Ook al waait het maar heel zachtjes; de blaadjes van een populier ritselen bijna altijd. Luister maar eens.....

Hazelaar

4 In onze bossen en bosranden valt de hazelaar al vroeg in de winter op door de bloeiende, gele katjes. De katjes kunnen wel 12 cm lang worden. Deze mannelijke katjes zitten al in kleine vorm vanaf het eind van de zomer aan de boom. De piepkleine vrouwelijke bloempjes zijn rood en zitten met drie tot vier stuks bij elkaar. Na de bevruchting ontstaan daaruit de noten.

De bladeren zijn eirond met een spitse punt, ze komen pas na de bloei. De hazelnoten worden niet alleen door mensen gegeten, maar vormen een belangrijke voedselbron in de winter voor allerlei vogels, zoals gaaien en muizen.

De hazelnoten die je in het bos vindt, zijn

vaak niet zo groot als noten uit de winkel, maar smaken heerlijk. Heb je al eens [hazelnootkoekjes](#) gebakken?

Veldesdoorn

5 De veldesdoorn (ook wel Spaanse aak genoemd) is een hoge struik of kleine boom, die langzaam groeit, maar uiteindelijk toch wel tot 15 meter hoog kan worden. De veldesdoorn wordt ook veel als haag gebruikt. De lichtgroene bladeren zijn veel kleiner dan van andere esdoorns. De bladeren zijn van onderen behaard en als je de steel doorbreekt, komt er wit melksap uit.

De onopvallend bloemen zijn vrij klein en groengeel van kleur; ze verschijnen in april of mei tegelijk met de bladeren of iets erna. De bloemen worden druk bezocht door bijen en andere insecten om nectar en stuifmeel te verzamelen.

De vruchten hebben twee aan twee vleugels. Met die 'propeller' tollen ze door de lucht naar beneden en vallen zo niet te dicht bij de moederplant op de grond.

kaart

Canadese populier

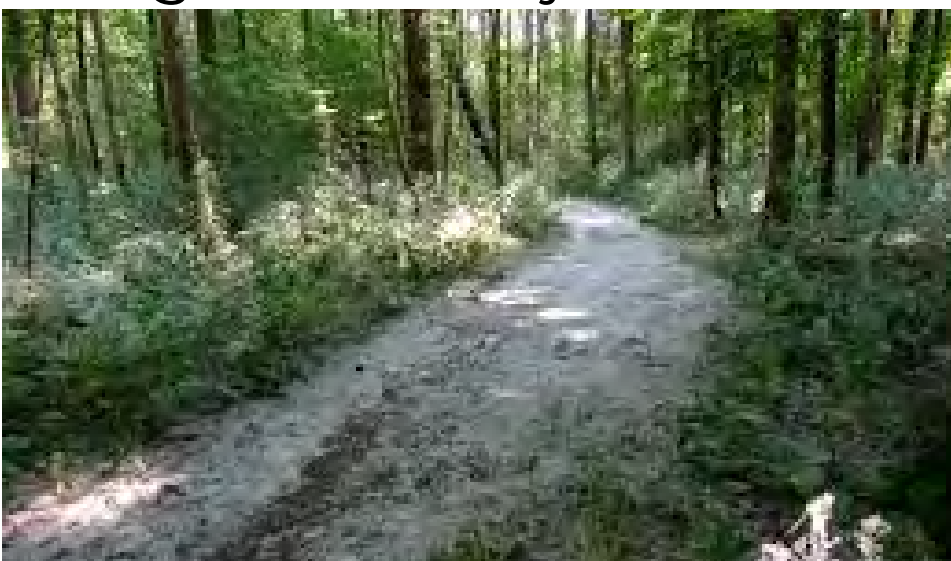
6 De boom kan tot 30 m hoog worden en vormt een brede, losse kroon. Op jongere leeftijd is de kroon piramidaal. De grijze bast wordt bij het ouder worden gegroefd en grijsbruin.

De 9-14 cm grote, hartvormige bladeren met spitse top hebben net na het uitkomen een 'gewimperde' rand. De bovenkant van het blad is

frisgroen en de onderkant licht- tot grijsgroen. Bij het uitlopen rond half april is het blad lichtgroen tot bronskleurig roodbruin.

De canadapopulier bloeit in april met hangende katjes. De vrouwlijke katjes produceren in mei en juni zaadjes met pluis. Sommige bomen produceren zoveel pluis dat het lijkt of het sneeuwt. Mensen kunnen er allergisch voor zijn.

[kaart](#)

Populierenhout

Het zachte hout is licht van kleur. In Nederland worden er klompen van gemaakt.

In Spanje wordt het hout gebruikt voor het maken van sinaasappelkistjes.

Verder wordt populierenhout gebruikt voor kratten, pallets, papier, triplex, kasten en niet te vergeten lucifers.

Leonardo da Vinci schilderde de Mona Lisa op een paneel van populierenhout.

kaart

Zwarte els

7 's Winters zijn elzen te herkennen aan de elzenproppen, dit zijn de verhoude vrouwelijke katjes. Allerlei kleine vogeltjes vliegen in groepjes van els naar els om de zaadjes hieruit te peuteren. De knoppen aan de takken zijn een beetje paars.

Elzen bloeien voordat er blad aan de boom komt, meestal in maart. De mannelijke hangende katjes kunnen wel 12 cm lang worden. De vrouwelijke katjes zijn dan nog klein. De bladeren zijn eirond zonder duidelijke top aan het blad.

Vaak vind je blauwe kevertjes op de els, de zogenaamde elzenhaantjes.

De els kan wel 25m hoog worden. Ze groeien vaak langs sloten. Als je een els omzaagt, kleurt het hout oranje-rood. Onder water rot het bijna niet; daarom werd het hout vroeger veel gebruikt voor (hei) palen in natte gebieden.

kaart

Wilg

8

Er zijn veel soorten wilgen.

Deze geknotte wilg heet schietwilg. Het smalle, langwerpige blad heeft in het voorjaar een zilverige glans door de zijde-achtige beharing.

Bij niet geknotte wilgen komen de bekende katjes (eigenlijk de bloemen van de boom) tegelijk met de jonge bladeren tevoorschijn. De bomen met bloeiende katjes vallen op doordat de katjes eerst zilverig behaard zijn. Als het geel van de meeldraden verschijnt, verkleuren deze witte bolletjes.

Knotwilgen worden regelmatig op een hoogte van omstreeks 2 meter ontdaan van de opgroeiende takken. Een knotwilg is dus niet een aparte soort!

[kaart](#)

Knotwilgen

Knotwilgen horen thuis in de polder. Vaak staan ze langs een sloot, weg of boerenkavel. Vroeger werd het hout van de geknotte takken gebruikt als brandstof in het fornuis en om manden van te vlechten. Wilgentenen (takken) zijn namelijk heel soepel en makkelijk te buigen. Nog steeds worden de takken gebruikt om kransen, hutten of schuttingen te vlechten. Vroeger knotten de boeren de wilgen, nu vaak enthousiaste vrijwilligers in het kader van landschapsbeheer.

[kaart](#)

Mannetjes en vrouwtjes

Sommige bomen hebben alleen mannelijke katjes, andere bomen hebben alleen vrouwelijke katjes. Eigenlijk net als bij dieren; je hebt mannetjes en vrouwtjes. De langwerpige katjes van de vrouwelijk bloeiende wilgen vallen veel minder op door hun lichtgroengele kleur.

mannelijke katjes

vrouwelijke katjes

Wilde liguster

9 De wilde liguster is een snelle groeier die in de winter vaak nog groene bladeren heeft. Omdat de plant goed tegen snoeien kan, wordt de liguster veel gebruikt in heggen.

De struik heeft kleine, langwerpige bladeren, die een beetje leerachig aanvoelen. De witte bloempjes staan in een pluim aan het eind van de takken. Vliegen, bijen, hommels, kevers en vlinders komen af op de zoetweeïge geur en de nectar van de bloemen. Daarna komen er zwarte, glanzende bessen, die voor de mens giftig zijn. Maar niet voor vogels, zij snoepen er graag van.

kaart

Fijnspar

10 De fijnspar heeft geen gewone bladeren, maar naalden. Je herkent de boom aan de korte naalden, die aan alle kanten donkergroen zijn en rondom de tak staan. De naalden hebben een scherpe punt. De boom is piramidevormig dus wat breder aan de onderkant en dan in een punt toe lopend. De takken zitten vaak tot helemaal onderaan de stam. De zaden van de spar zitten in sparappels, officieel heten die kegels. Ze komen alleen voor in de top van de boom. Na bestuiving en bevruchting ontstaan er in de winter 10-16 cm lange, donkerbruine, cilindrische kegels. Deze kegels hangen omlaag en vallen in hun geheel af.

kaart

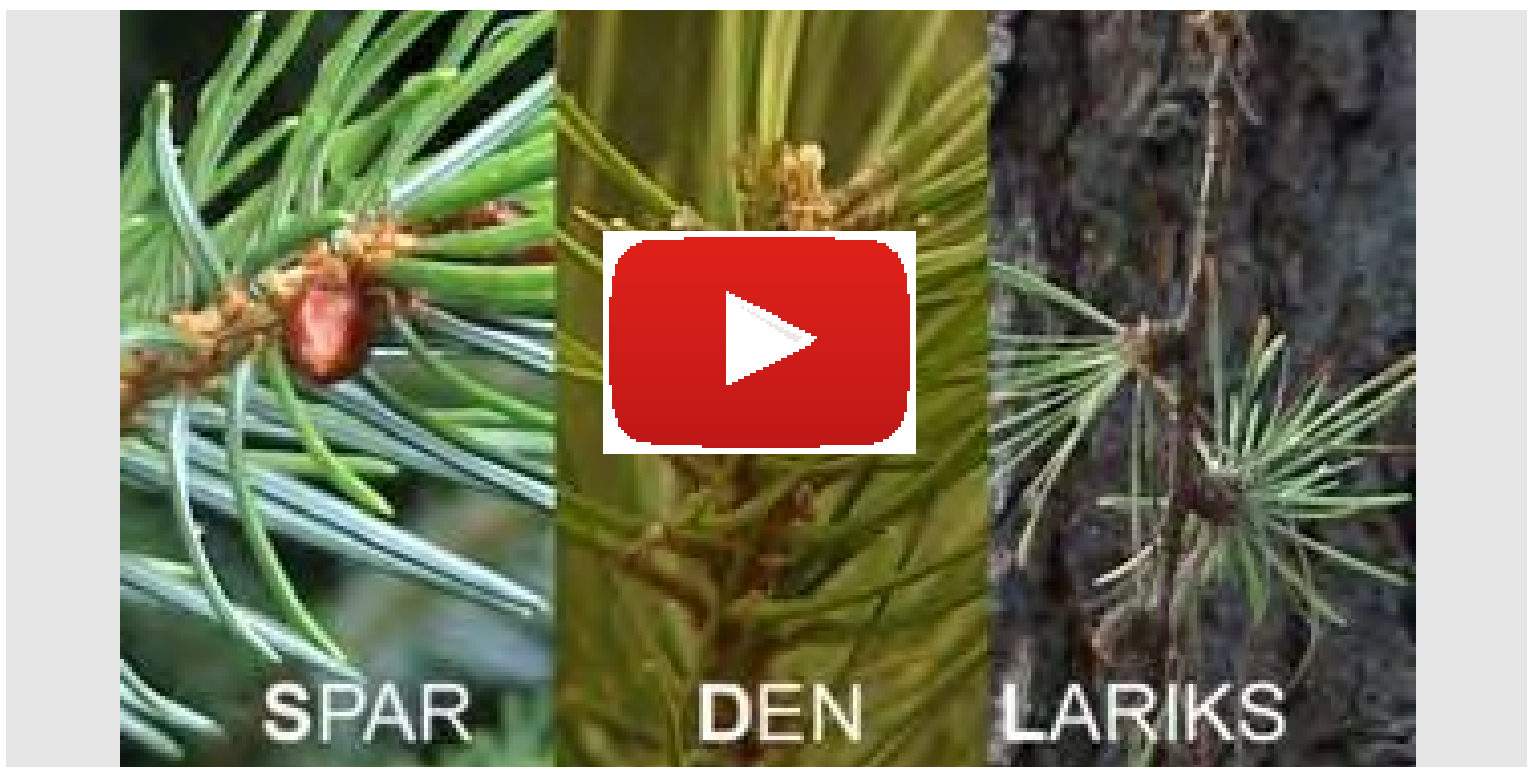
Is het een den of een spar?

Als je in het bos loopt en wilt weten wat voor soort naaldboom je ziet, kijk dan naar de naalden. Gebruik daarvoor dit ezelsbruggetje:

Single=Spar, Dubbel=Den,
Legio=Lariks

Als er één losse naald uitgroeit, heb je te maken met een **S**par (één = single), groeien er twee naalden uit dezelfde holte, dan is het een **D**en (twee = dubbel), en groeit er een bosje naalden uit, dan is het een **L**ariks (veel = Legio).

Begrijp je nu waarom het liedje 'O, dennenboom' eigenlijk niet klopt?

Gelderse roos

11 De Gelderse roos is helemaal geen roos, maar een heester die in mei/juni bloeit met witte bloemschermen. Je ziet deze struik vaak in de randen van bossen.

De opvallende witte bloemen trekken veel insecten aan, die snoepen van de nectar.

Na de bloei in krijgt de struik rode, bittere vruchten met één pit. Pas als het gevroren heeft vinden de vogels ze lekker.

De bladeren zijn handnervig en ze zijn diep ingesneden, met 3 lobben. Ze kleuren in het najaar geel, rood of roodbruin.

Hulst

12 Aan het leerachtige blad dat vaak scherp getand is, herken je de hulst in onze bossen en parken.

De struik, soms een boom met name als de plant tot wel 300 jaar oud is, is ook 's winters groen.

Tijdens de bloei aan het eind van de lente vind je in de oksels van bladeren trossen van kleine bloemen.

De vruchtbeginsels groeien uit tot rode bessen.

De takken met rode bessen zijn geliefd in de kersttijd.

kaart

Vuurdoorn

13 Vuurdoorn is een groenblijvende klim- of leiplant die eigenlijk thuishoort in de tuin. Maar vogels zijn dol op de bessen en poepen die overal uit. Soms groeit er daarom een vuurdoorn in het bos. In het najaar en de winter hangt de plant namelijk vol met een enorme hoeveelheid geel tot rood gekleurde besjes. Deze trekken een heleboel vogels aan, vooral merels en kramsvogels zijn er gek op.

De blaadjes zijn klein.
De plant bloeit in mei-juni
met witte bloemetjes.

Pas wel op, de vuurdoorn
heeft scherpe doorns.

kaart

Moseik

14 De moseik is eenvoudig te herkennen door de 'bemoste' napjes. Oftewel de 'hoedjes' van de eikels.

De moseik is een snelgroeïende eik met een gegroefde, donkere schors.

De bladeren variëren in vorm en grootte, maar zijn langwerpïg en gelobd of

ingesneden. De bladeren zijn eerst ruw en dofgroen, later glanzend aan de bovenkant; de onderkant wordt

dan bleek en wollig behaard.

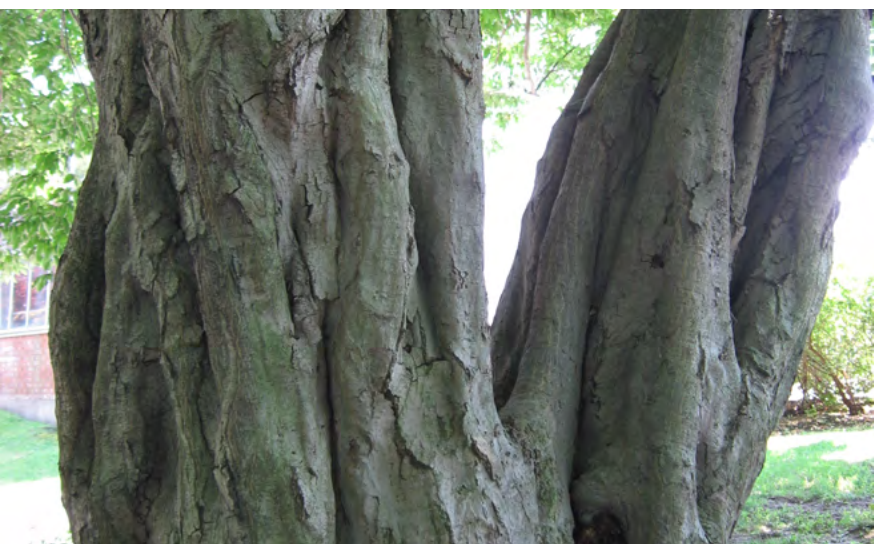
Het donkergroene en leerachtige blad verkleurt geelbruin in de herfst en kan tot diep in de winter aan de boom blijven hangen.

kaart

Haagbeuk

15 De haagbeuk is een middelgrote boom. De stam van een jonge haagbeuk heeft (net als de beuk) een gladde, grijsgroene schors, maar in de loop van de tijd als de boom ouder en dikker wordt, zie je vaak dat de stam grote verticale verlopende bundels krijgt. Het lijken wel de spieren van een body-builder.

De bladeren zijn elliptisch van vorm met een spitse punt, ongeveer 2x zo lang als breed. De nerven lopen door tot in de gezaagde bladrand. Ze voelen ruw aan. De boom bloeit in april en mei met katjes.

Het hout is hard en taai. Het is een van de sterkste houtsoorten van onze inheemse bomen. Vroeger werd het veel gebruikt om wielen van te maken voor rijtuigen en karren. Een van de oude namen is daarom 'wielboom'. Nu wordt het hout bv. gebruikt voor hakblokken en stelen voor gereedschap.

kaart

Beuk

16 Het jonge blad van de beuk is zacht behaard; naarmate het blad ouder wordt verdwijnen de haartjes. De bladeren zijn eirond. In de winter zijn de lange, smalle en bruine knoppen aan de kale takken een duidelijk kenmerk. De stam van de beuk is grauw en kan aan de regenzijde groen kleuren door de algen die erop groeien. Meestal is de schors glad, maar soms zie je ook beuken met wat meer groeven in de schors.

In de herfst verkleuren de bladeren goudgeel en hangen er beukennootjes aan de boom.

[kaart](#)

Snoepen uit het bos

Een van de leuke eigenschappen van de herfst is dat je in het bos van alles kan vinden om te eten. Bessen en walnoten bijvoorbeeld, maar ook beukennootjes. Deze kleine, driehoekige nootjes zijn favoriet bij muizen en eekhoorns. Ze slepen met de nootjes en op plaatsen waar de nootjes blijven liggen, kan in het voorjaar weer een nieuwe boom gaan groeien.

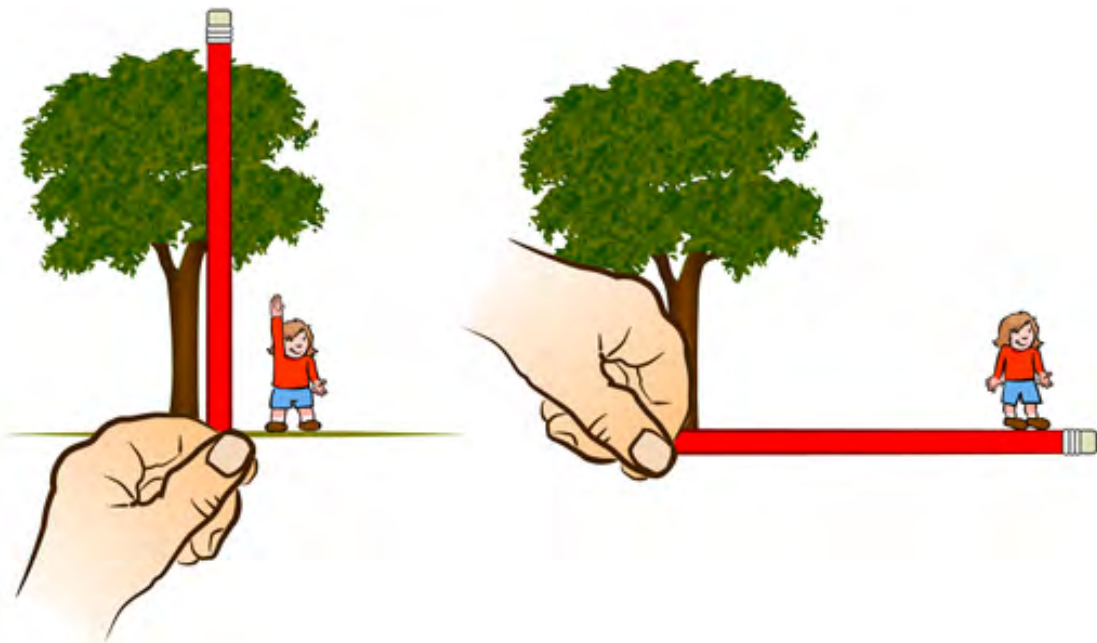
Wij mensen lusten ze ook graag. Er wordt beweerd dat beukennootjes giftig zijn, maar dit is alleen zo als je er heel veel van eet. Een paar nootjes tijdens je boswandeling kan geen kwaad.

Ga dus lekker een frisse neus halen in het bos en sprokkel ondertussen wat (beuken)nootjes bij elkaar.

[kaart](#)

Hoe hoog is de boom?

Dat kan je heel gemakkelijk uitrekenen, zonder dat je met een meetlint in de boom moet klimmen! Je hebt een potlood of takje, een meetlint en een vriendje nodig.

1 Houd het takje op armlengte rechtop en loop zo ver naar de boom toe (of er juist vanaf)dat de boven- en onderkant van de boom overeenkomen met de boven- en onderkant van het potlood.

2 Draai het potlood 90 graden en houd de onderkant ervan op gelijke hoogte met de onderkant van de stam

3 Laat je vriendje in een rechte hoek ten opzichte van jouw positie van de boom weglopen en roep STOP! als hij bij de punt van het takje komt.

De afstand tussen je vriendje en de voet van de boom is gelijk aan de hoogte van de boom. En dat is makkelijk op te meten met een meetlint.

Allerlei met bomen

Een aantal leuke opdrachten met bomen

[Bomenpaspoort maken](#)

[Bladeren interactief determineren](#)

[Bladeren zoekkaart](#)

[Bomengids winter](#)

[Lesbrief 'Alles wat je wilt weten over bomen'](#)